

БЮДЖЕТНИЙ ПРОЦЕСС

**Бюджетний процес –
регламентований бюджетним
законодавством процес складання, розгляду,
затвердження, виконання бюджетів,
звітування про їх виконання, а також
контролю за дотриманням бюджетного
законодавства (ст.2 БКУ).**

Стадії бюджетного процесу

(ст 19.БКУ)

1

- **складання** проектів бюджету

2

- **розгляд та прийняття** Закону України "Про Державний бюджет України", рішень про місцеві бюджети

3

- **виконання бюджету**, у тому числі у разі необхідності внесення змін до Закону "Про Державний бюджет", про місцеві бюджети

4

- **підготовка та розгляд звіту** про виконання бюджету і прийняття рішення щодо нього

Учасники бюджетного процесу

- Верховна Рада України
- Рада АРК
- Президент України
- Кабінет Міністрів України
- Міністерство фінансів України
- Місцеві та інші ради
- Розпорядники та одержувачі бюджетних коштів
- Органи Державного фінансового контролю

Розпорядники бюджетних коштів

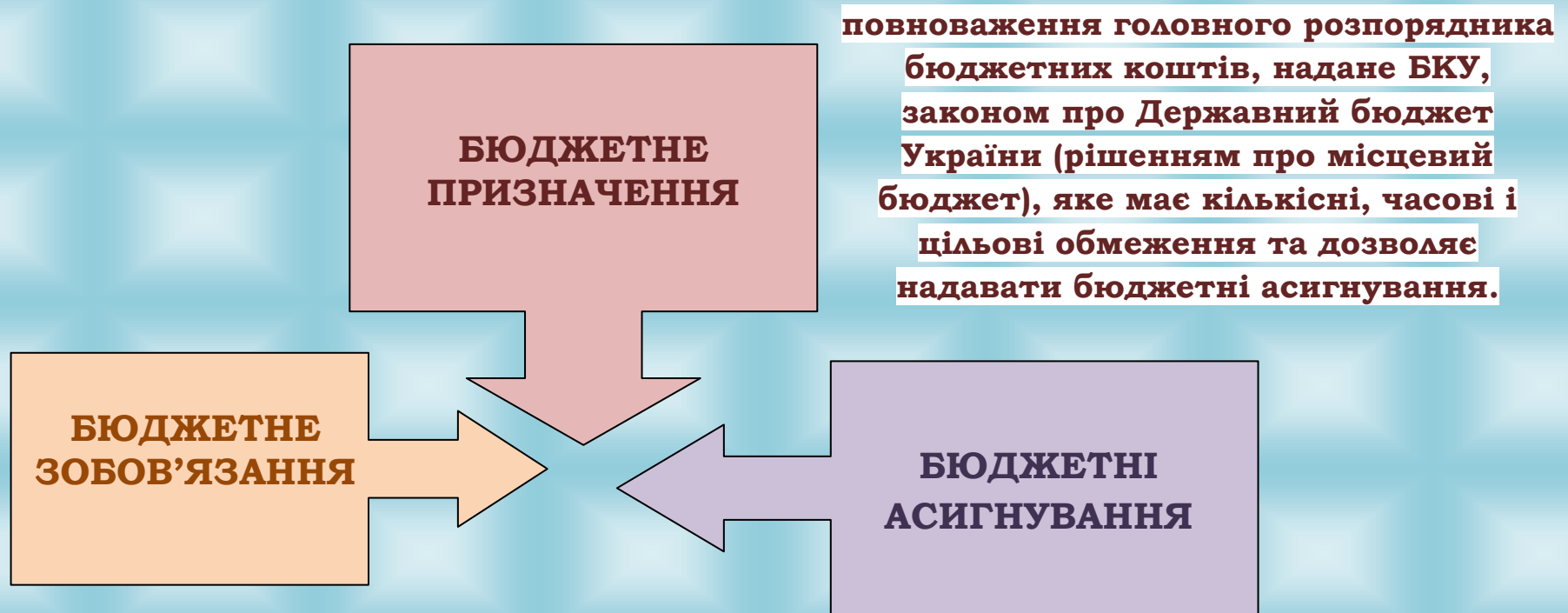

Головні розпорядники – бюджетні установи в особі їх керівників, які відповідно до ст.22 БКУ отримують повноваження шляхом встановлення бюджетних призначень.

Розпорядники нижчого рівня – бюджетні установи в особі їх керівників, уповноважені на отримання бюджетних асигнувань, взяття бюджетних зобов'язань та здійснення витрат бюджету.

Повноваження головних розпорядників

бюджетних коштів

повноваження головного розпорядника бюджетних коштів, надане БКУ, законом про Державний бюджет України (рішенням про місцевий бюджет), яке має кількісні, часові і цільові обмеження та дозволяє надавати бюджетні асигнування.

будь-яке здійснене відповідно до бюджетного асигнування розміщення замовлення, укладення договору, придбання товару, послуги чи здійснення інших аналогічних операцій протягом бюджетного періоду, згідно з якими необхідно здійснити платежі протягом цього ж періоду або у майбутньому.

повноваження розпорядника бюджетних коштів, надане відповідно до бюджетного призначення, на взяття бюджетного зобов'язання та здійснення платежів, яке має кількісні, часові та цільові обмеження.

Етапи складання Державного бюджету за строками

Міністерство фінансів України

- спільно з іншими центральними органами виконавчої влади розробляє проект Основних напрямів бюджетної політики на наступний бюджетний період та **до 20 березня** року, що передуює плановому, подає його на розгляд до Кабінету Міністрів України.
- розробляє та подає проект закону про Державний бюджет України до Кабінету Міністрів України.

Національний банк України

- **до 15 березня року**, що передуює плановому, подає до Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України прогнози монетарні показники на наступний рік.
- **до 1 квітня року**, що передуює плановому, - проект кошторису доходів та витрат Національного банку України на наступний рік, які використовуються для складання проекту закону про Державний бюджет України.
- **до 1 вересня** подає інформацію про розрахунок частини прогнозованого прибутку до розподілу наступного року, яка підлягатиме перерахуванню до Державного бюджету.

Кабінет Міністрів України

- не **пізніше 1 квітня року**, що передуює плановому, розглядає та схвалює проект Основних напрямів бюджетної політики на наступний бюджетний період і у триденний строк подає до Верховної Ради України, яка його розглядає за спеціальною процедурою, визначеною Регламентом Верховної Ради України.
- подає проект закону про Державний бюджет України до ВРУ та Президенту України з додатками **до 15 вересня**.

На **початку червня (до 1 числа)** на засіданні **Верховної Ради** здійснюються парламентські слухання з питань бюджетної політики на наступний бюджетний рік. Доповідь по проекту Основних напрямів зачитує або прем'єр міністр, або Міністр фінансів України. За результатами парламентських слухань ВРУ приймає постанову про схвалення або прийняття до відома **Основних напрямів** бюджетної політики.

Розгляд та прийняття Державного бюджету

На **першому читанні** ВРУ затверджує «Бюджетні висновки ВРУ» **не пізніше 20 жовтня.**

КМУ готує проект закону про Державний бюджет **до другого читання (до 3-8 листопада).**

Третє читання починається **не пізніше 25 листопада.**

На **третьому читанні** ВРУ приймає Закон «Про Державний бюджет України» **(до 1 грудня).**

Розгляд та прийняття місцевих бюджетів

Незалежно від термінів прийняття Державного бюджету формування та затвердження місцевих бюджетів здійснюється до **25 грудня.**

Виконання бюджетів

Виконання бюджетів усіх рівнів здійснюється шляхом забезпечення надходжень запланованих доходів усіх ланок бюджетної системи та фінансування заходів, передбачених напрямками бюджетної політики.

Виконання Державного бюджету України забезпечує Кабінет Міністрів України. Загальну організацію та управління виконанням Державного бюджету України, а також координацію діяльності учасників бюджетного процесу у ході виконання бюджету здійснює Міністерство фінансів України

Виконання місцевих бюджетів забезпечують Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації, виконавчі органи відповідних рад або сільські голови (якщо відповідні виконавчі органи не створені згідно законодавства).

Загальну організацію та управління виконанням відповідного місцевого бюджету, а також координацію діяльності учасників бюджетного процесу з питань виконання бюджету здійснюють місцеві фінансові органи.

При виконанні державного і місцевих бюджетів застосовується **казначейське обслуговування** бюджетних коштів.

Державне казначейство України:

- діє у складі Міністерства фінансів України,
- забезпечує казначейське обслуговування бюджетних коштів на основі ведення єдиного казначейського рахунку, відкритого у Національному банку України (стаття 43 Бюджетного кодексу України).

• **Державний бюджет України** виконується за розписом, який затверджується Міністром фінансів України відповідно до бюджетних призначень у місячний строк з дня прийняття закону про Державний бюджет України.

• **Місцевий бюджет** виконується за розписом, який затверджується керівником місцевого фінансового органу. До затвердження розпису місцевого бюджету керівником місцевого фінансового органу затверджується тимчасовий розпис місцевого бюджету на відповідний період.

Звітність про виконання бюджету

Звітність відображає систему за пов'язаними узагальнюючими показниками, що характеризують фінансовий стан бюджету і результати його виконання за поточний період.

Зведення, складання та подання звітності про виконання Державного бюджету України і місцевих бюджетів здійснюються Державним казначейством України та його територіальними органами.

Річний звіт про виконання закону про Державний бюджет України подається

Кабінетом Міністрів України Верховній Раді України, Президенту України та Рахунковій палаті **не пізніше 1 травня** року, наступного за звітним.

Звіти про виконання місцевих бюджетів подаються Радою міністрів Автономної

Республіки Крим, місцевими державними адміністраціями, виконавчими органами місцевих рад відповідно до Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад **у двомісячний строк після завершення бюджетного року.**

Контроль за виконанням бюджету

Контроль за виконанням бюджету здійснюється на всіх стадіях бюджетного процесу.

Бюджетний контроль може здійснюватися і громадянами країни у **прямій та опосередкованій формах.**

Перша форма є наслідком ознайомлення з проектом бюджету, даними про його виконання. **Друга** – пов'язана з парламентськими виборами представників різних політичних партій, кожна з яких формує свою бюджетну концепцію.

Дякуємо за увагу